

Dosarul nr. 2r-147/24
2-23035706-01-2r-25032024

prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central (jud. I.Dragulean)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Garbuz, Iu.Grosu, A.Ciobanu)

DECIZIE

14 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Trincanu Anatolie, reprezentat de avocatul Lupea Georgeta ,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vutcarău Vasile împotriva lui Trincanu Anatolie cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți prin care a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Lupea Georgeta în interesele lui Trincanu Anatolie împotriva hotărârii Judecătoria Edineț, sediul Central din 22 noiembrie 2023, pe motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

constată:

La data de 09 martie 2023, Vasile Vutcarău, prin intermediul reprezentantului său, avocatului Gheorghe Macovei a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Anatolie Trincanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Edineț, sediul central din 22 noiembrie 2023 s-a admis integral acțiunea.

S-a încasat de la Anatolie Trincanu în beneficiul lui Vasile Vutcarău datoria în sumă de 191 464 dolari SUA, formată din datoria contractuală în mărime de 138 300 dolari SUA și dobânda contractuală în mărime de 53 164 dolari SUA. S-a încasat de la Anatolie Trincanu în beneficiul lui Vasile Vutcarău, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 25 000 lei. S-a invocat faptul că, sumele indicate în valută străină urmează a fi convertite în valuta națională a Republicii Moldova la rata de schimb oficială din data plății.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 12 decembrie 2023, (potrivit plicului poștal) avocatul Lupea Georgeta, în interesele lui Trincanu Anatolie, a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea hotărârii contestate, cu

emiterea unei noi soluții privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate.

În cererea de apel declarată, apelantul Trincanu Anatolie a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând faptul de insuficiență de surse financiare, iar actele confirmatorii le va prezenta ulterior.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2024 s-a respins cererea înaintată de Trincanu Anatolie privind scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel, ca fiind neîntemeiată. Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Lupea Georgeta în interesele lui Trincanu Anatolie împotriva hotărârii Judecătorei Edineț, sediul central din 22 noiembrie 2023, și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a bonului de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei, cât și a cererii de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept pentru care își întemeiază apelul, stabilindu-i termen până la data de 27 februarie 2024, orele 16.00.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 28 februarie 2024 s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Lupea Georgeta în interesele lui Trincanu Anatolie împotriva hotărârii Judecătorei Edineț, sediul Central din 22 noiembrie 2023, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

La 14 martie 2024, Trincanu Anatolie, reprezentat de avocatul Lupea Georgeta a declarat recurs împotriva încheierii din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii recurate cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, din motivul situației financiare precare a fost în imposibilitate de a achita taxa de stat și ca consecință a fost lipsit de dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la data de 28 februarie 2024 și a expediat copia încheierii la data de 01 martie 2024 conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc, (f.d.130).

Astfel, recursul declarat la data de 14 martie 2024, este în termen.

La 29 aprilie 2024 Vasile Vutcarău a depus referință și a solicitat respingerea recursului depus de Trincanu Anatolie cu menținerea încheierii din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central din 22 noiembrie 2023 s-a admis integral acțiunea. S-a încasat de la Anatolie Trincanu în beneficiul lui Vasile Vutcarău datoria în sumă de 191 464 dolari SUA, formată din datoria contractuală în mărime de 138 300 dolari SUA și dobânda contractuală în mărime de 53 164 dolari SUA. S-a încasat de la Anatolie Trincanu în beneficiul lui Vasile Vutcarău, cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în sumă de 25 000 lei. S-a invocat faptul că, sumele indicate în valută străină urmează a fi convertite în valuta națională a Republicii Moldova la rata de schimb oficială din data plății.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 12 decembrie 2023, (potrivit plicului poștal) avocatul Lupea Georgeta, în interesele lui Trincanu Anatolie, a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi soluții privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate.

În cererea de apel declarată, apelantul Trincanu Anatolie a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând faptul de insuficiență de surse financiare, iar actele confirmatorii le va prezenta ulterior.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2024 s-a respins cererea înaintată de Trincanu Anatolie privind scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel, ca fiind neîntemeiată. Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de avocatul Lupea Georgeta în interesele lui Trincanu Anatolie împotriva hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul central din 22 noiembrie 2023, și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a bonului de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 lei, cât și a cererii de apel cu invocarea motivelor de fapt și de drept pentru care își întemeiază apelul, stabilindu-i termen până la data de 27 februarie 2024, orele 16.00.

Copia încheierii instanței de apel a fost expediată apelantului Trincanu Anatolie, cât și avocatului Lupea Georgeta la data de 01 februarie 2024. (f.d.119-verso). Apelantul Trincanu Anatolie a recepționat încheierea Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2024, potrivit avizului de recepție, anexat la materialele cauzei. (f.d.120)

Ca urmare, prin încheierea din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă de avocatul Lupea Georgeta în interesele lui Trincanu Anatolie împotriva hotărârii Judecătorei Edineț, sediul Central din 22 noiembrie 2023, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, din motiv că apelantul în termenul stabilit de instanță nu a înlăturat integral neajunsurile cererii de apel și anume, nu a prezentat cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

În conformitate cu prevederile art.112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective. Instanța ține să menționeze că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, asemenea celui prevăzut de lege.

Din norma de drept citată rezultă că, în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de avocatul Lupea Georgeta în interesele lui Trincanu Anatolie, or, Curtea de Apel Bălți în încheierea din 30 ianuarie 2024 a indicat termenul, precum și a identificat locul precis (concret) unde apelantul trebuia să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 18 750 de lei.

Deși, recurentul, în recursul declarat, a menționat că din motivul situației financiare precare a fost în imposibilitate de a achita taxa de stat și ca consecință a fost lipsit de dreptul la un proces echitabil, Completul relevă că, Trincanu Anatolie a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând faptul de insuficiență de surse financiare, iar prin încheierea Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2024 s-a respins cererea înaintată de Trincanu Anatolie privind scutirea de la plata taxei de stat în ordine de apel, ca fiind neîntemeiată.

Astfel, Completul relevă că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, și astfel soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării integral a neajunsurilor, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În virtutea art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Potrivit normelor de drept procedural citate corelate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul evidențiază că, instanța de apel corect a concluzionat că, apelanta în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel și nu a prezentat cererea de apel motivată.

De altfel, art. 10 alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Astfel, Completul de judecată reține ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca urmare a neconformării indicațiilor instanței de apel în termenul acordat, având în vedere că legislația în acest sens reglementează

expres termenul și condițiile de acceptare a cererilor de apel, iar prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Trincanu Anatolie, reprezentat de avocatul Lupea Georgeta.

Se menține încheierea din 28 februarie 2024 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vutcarău Vasile împotriva lui Trincanu Anatolie cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi